

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

Pohjanmaan ELY-keskuksen ja TE-toimiston tulkinnan mukaan lakiesitys asettaa kuntakokeilujen ulkopuoliset kunnat erilaiseen asemaan kuin kokeilualueiden kunnat. Myös kokeilualueisiin kuulumattomien kuntien tulee voida osallistua TYP-toimintaan ja saada käyttää TYPPI-asiakastietojärjestelmää. Monialaisen yhteispalvelun asiakkaat tarvitsevat laajasti kuntien tarjoamia palveluja. Nämä kunnan vapaaehtoisesti tarjoamat palvelut voivat olla vapaaehtoisia työllistämispalveluja, mutta myös koulutuspalveluja, vapaa-ajan palveluja ja kuntalaisten yleistä hyvinvointia tukevia palveluja.

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seuranta koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

Sivulla 9 todetaan, että palkkakustannusten lisäksi menoja aiheutuu mm. harkinnanvaraisesta tai täydentävästä toimeentulotuesta, palvelujen ostoista sekä tulkkauspalveluista. Em. lauseke vaatii korjausta huomioiden, että harkinnanvarainen toimeentulotuki koostuu täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta.

Perusteluosio: 46 § (sivu 24) osalta tulee täsmentää mitä "kotoutumistuella" tarkoitetaan. Esimerkiksi taloudellisten tukien osalta ei ole olemassa erityistä kotoutumistukea. Tarkoitetaanko tällä mahdollisesti harkinnanvaraista toimeentulotukea? Voitaisiinko näin ollen todeta, että harkinnanvaraisen toimeentulotuen osalta kustannukset korvataan hyvinvointialueelle enintään kolmen vuoden ajalta.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

Pohjanmaan ELY-keskus pitää lakiesitystä tarpeellisenä siten, että ilman huoltajaa Suomessa asuvien lasten ja nuorten perheryhmäkotitoiminnan siirto hyvinvointialueelle on huomioitu jo ennen kotoutumislain kokonaisuudistusta. Nykytilan kuvauksessa voisi mainita hybridimalliin pohjautuvan alaikäistoiminnan (yhdistetty ryhmäkoti- ja perheryhmäkotitoiminta), sillä nyt esitetyllä lakiuudistuksella on myös vaikutuksia olemassa oleviin käytäntöihin ja toiminnan järjestäytymiseen. Hybridimallin mukaisesti toimii kolme alaikäisyksikköä Suomessa. Hybridimallin mukainen toteutustapa huomioitaneen viimeistään tulevassa kotoutumislain kokonaisuudistuksessa.

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

Pohjanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto katsovat, että edelleen tarvitaan selkeytystä hyvinvointialueelle siirrettävien sosiaalihuollon palveluiden sekä kuntiin jäävien kotoutumislain mukaisten kotoutumista edistävien palveluiden välille. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden ei nykyisen kotoutumislain hengen mukaisesti ole sosiaalihuollon toimenpiteiden alaisuudessa vaan erikseen määriteltyjen kotoutumista edistävissä toimenpiteissä (alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma, neuvonta jne.). Näin ollen kotoutumislain soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden ei tulisi siirtyä automaattisesti sosiaalihuollon asiakkuuteen vaan asiakkuuden tulisi pohjautua todetulle tarpeelle. Sosiaalipalveluihin ohjautuminen tulisi pohjautua kunnan kotoutumispalveluissa (esim. alkukartoituksessa tai kotoutumissuunnitelman päivittämisen yhteydessä) todetulle mahdolliselle tarpeelle sosiaalihuollon palvelutarvearviointiin. Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi toteutettaisiin niinkään hyvinvointialueen toimesta.

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Hannelin Mirva
Pohjanmaan ELY-keskus - Pohjanmaan ELY-keskus ja TE-toimisto

